

УДК 811.112.2+811.161.2]’255.4:378.011.2
<https://doi.org/10.31861/gph2026.858-859.223-232>

ХУДОЖНІЙ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПРОЄКТ: ПЕРЕВАГИ ТА ДОДАТКОВА ЦІННІСТЬ

Лариса ОЛЕКСИШИНА¹, Ірина ОСОВСЬКА²

¹Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
l.oleksyshyna@chnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-7946-3563>

²Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
i.osovska@chnu.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-8109-658X>

У статті викладені результати здійснення проєкту з перекладу художнього тексту викладачами кафедри германської філології та перекладу за підтримки Goethe-Institut Ukraine. Проєктна діяльність втілювалася у три етапи: підготовчому, основному та підсумковому, кожний з яких містив декілька ступенів.

Мета статті полягає в аналізі ефективності реалізації командних вузькофахових проєктів для підвищення фахової компетентності викладацького складу, ознайомлення з новітніми технологіями перекладацької діяльності в художній літературі, розширення міжкультурної компетентності викладачів. Матеріалом слугував художній переклад біографічного твору німецької письменниці Маріон Таушвіц "Selma Merbaum. Ich hatte keine Zeit gehabt zu Ende zu schreiben. Biografie und Gedichte" (2023). Виокремлені етапи підготовки та здійснення проєкту, детально описані перекладацькі компетентності, розвитку яких сприяла участь у проєкті, зокрема фахових, дослідницьких, міжкультурних та медіа-компетентностей, підбору практичного матеріалу для використання на заняттях зі студентами. Методи дослідження включають спостереження за взаємодією, опитування-рефлексії, аналіз ефективності співпраці, спрямованої на спільне вирішення перекладацьких проблем та редагування перекладеного художнього твору. У результаті дослідження доведено, що здійснення спільного перекладацького проєкту колегами сприяє підвищенню мотивації, спільному вирішенню проблем, актуалізації знань щодо підходів до перекладу. Учасниці проєкту розширили знання щодо перекладацьких ресурсів, цифрових додатків, пошукових систем, ознайомилися з перевагами участі у перекладацьких спільнотах та спілкуванні з експертами. В комплексі це не лише підвищує фаховий рівень викладачів, удосконалює їх теоретичні та практичні курси з перекладацьких дисциплін, допомагає більш усвідомлено та цілеспрямовано організовувати перекладацьку практику студентів, але і покращує атмосферу в колективі та створює командний дух. На прикладі реалізації даного проєкту викладачі ознайомлюються з менеджментом перекладацької проєктної діяльності.

Ключові слова: художній переклад, перекладацький проєкт, перекладацькі компетентності, розвиток перекладацьких навичок, німецькомовна поезія Буковини.

Олексішина Л., Осовська І. Literary Translation Project: Advantages and Added Value художній перекладацький проєкт: переваги та додаткова цінність. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Германська філологія*. Чернівці: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, 2026. Вип. 858-859. С. 223-232. <https://doi.org/10.31861/gph2026.858-859.223-232>.

© 2026 The Author(s). Published by Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University

This is an open access article under the CC BY license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

I. ВСТУП

У 2024 році на Буковині відбулося багато заходів, присвячених 100-літтю з дня народження видатної краянки, поетеси з Чернівців Зельми Меєрбаум-Айзінгер, яка у 1942 році у 18-річному віці загинула у таборі праці. Під час цих заходів з'ясувалося, що існує нагальна потреба в перекладі біографічного твору про життя та творчість Зельми Меєрбаум-Айзінгер. У грудні 2025 р. в Чернівецькому національному університеті стартував перекладацький проєкт за підтримки Goethe-Institut Ukraine, концепцію якого розробили співробітниця Центру німецькомовних студій "Gedankendach" Оксана Матійчук та лекторка DAAD Каті Бруннер. Команда викладачів кафедри германської філології та перекладу – Марія Голбан, Антоніна Король, Ольга Кравчук, Юлія Мельник, Лариса Олексина, Іляна Поліщук, Каріна Романюк, а також Оксана Матійчук отримали амбітне завдання – художній переклад біографічного твору німецької письменниці Маріон Таушвіц "Selma Merbaum. Ich hatte keine Zeit gehabt zu Ende zu schreiben. Biografie und Gedichte" (2023). На прикладі реалізації цього проєкту викладачі знайомляться з менеджментом перекладацької проєктної діяльності за принципом learning by doing.

У цій статті ми здійснюємо аналіз ефективності реалізації командних вузькофахових проєктів для підвищення фахової компетентності, ознайомлення з новітніми технологіями перекладацької діяльності в художній літературі, розширення міжкультурної компетентності викладачів. Новизна дослідження полягає у експериментальному підході до перекладацької проєктної діяльності, свідомому виокремленні фахових та загальних компетентностей, здобутих викладачами внаслідок доперекладацького дослідження тексту, безпосередньо під час роботи над ним та під час редагування готових текстів; визначення цінності кооперації та виявлення результатів шляхом анкетування учасників. Актуальність дослідження полягає в оцінці комплексної командної роботи викладачів перекладу, фіксуванні підвищення фахових компетентностей в умовах виконання практичних завдань, пов'язаних безпосередньо зі сферою викладання.

Мета статті – встановити особливості проєктної діяльності в галузі перекладу з метою підвищення фахових компетентностей викладацького складу кафедри. Завдання проведеного дослідження полягало в підтвердженні позитивного впливу проєктної діяльності на удосконалення фахових перекладацьких компетентностей викладачів у цілому та в галузі художнього перекладу зокрема. Відповідно до регламента для іспитів сертифікованих перекладачів Німеччини (ÜbPrV), під час перекладацького проєкту кандидат має показати, що він уміє якісно виконувати переклади з урахуванням потреб замовника, аналізувати вимоги замовника та, використовуючи відповідні інструменти й джерела інформації, виконувати переклад професійно і на високому рівні. У даному контексті наше дослідження спрямовувалося на ознайомлення з етапами підготовки перекладацької проєктної діяльності, розвиток пошукових навиків, роботу з довідковими джерелами та вузько кваліфікованими експертами, застосування ШІ з подальшим редагуванням, тісну кооперацію команди викладачів в процесі перекладу та пошуків рішень перекладацьких труднощів і розв'язання перекладацьких проблем, розвиток навичок фахової комунікації під час обговорення готових перекладів та їх редагування, рефлексії у формі опитування учасників проєкту.

Користь та сенс перекладацьких проєктів у освітній діяльності детально описали М. Йокель (2025), П. Шопін (2025), останній у своєму дослідженні виокремив різні напрямки, серед яких: мотивація перекладача, розвиток професійних компетенцій, побудова спільноти через переклад, розширення інституційних партнерств (2025, с.1). Оскільки оригінал твору, над яким працювала команда викладачів, описує життя поетеси в контексті історичних подій – міжвоєнний період та перші роки Другої світової війни, – однією з головних перекладацьких проблем виявився переклад історичних реалій. Специфіку висвітлення перекладу історичних реалій знаходимо у праці О. Білецької та Д. Черненко (2025).

Методи дослідження включають спостереження за взаємодією, опитування-рефлексії, аналіз ефективності співпраці, спрямованої на спільне вирішення перекладацьких проблем та редагування перекладеного художнього твору.

II. РЕЗУЛЬТАТИ ТА ОБГОВОРЕННЯ

Етапи втілення перекладацького проєкту

Проектна діяльність реалізується у три етапи: підготовчий, основний та підсумковий.

Підготовчий етап проєкту містив декілька ступенів.

1. Попереднє дослідження оригіналу – біографічної книги німецької дослідниці Маріон Таушвіц "Selma Merbaum. Ich hatte keine Zeit gehabt zu Ende zu schreiben. Biografie und Gedichte" (2023). Учасниці ознайомилися зі змістом твору, особливостями індивідуального художнього стилю авторки, історичним контекстом подій, описаних у книжці.
2. Лекція про біографію та особливості лірики Зельми Меєрбаум-Айзінгер, яку прочитала к.філол.н. Ольга Кравчук. Для кращого осмислення життя та творчості юної поетеси з Чернівців Ольга Кравчук також підготувала перелік додаткових джерел.
3. Доперекладацький аналіз твору. На цьому етапі нашу команду супроводжувала досвідчена перекладачка художньої літератури Роксоляна Свято. Були виокремлені головні перекладацькі проблеми та труднощі біографічного твору, які потрібно враховувати під час роботи над перекладом, серед яких:
 - переклад історичних та культурних реалій, адже в подіях переплітаються німецька, єврейська та румунська культури; попри те, що мова твору – німецька, зустрічаються також реалії на їдиш та румунській;
 - переклад топонімів та власних назв;
 - переклад оригінальних цитат інших авторів;
 - переклад адміністративних одиниць та назв установ в контексті історичних подій;
 - політично чутлива лексика: до прикладу авторка вживає прикметник "russische", який відповідно до історичних фактів варто перекладати як "советські";
 - фрагментованість тексту.
4. Екскурсія місцями, що згадуються у біографічному творі та відтворюють атмосферу життя поетеси. Це будинки в Чернівцях, де мешкала сім'я Зельми та її бабуся, єврейська школа, в якій вона навчалася, крамниця, якою володів Зельмин вітчим, улюблений парк дівчини. Екскурсію з декламуванням віршів, які описують саме ці локації, провів професор Чернівецького національного університету Петро Рихло. Петро Васильович здійснював переклади лірики Зельми Меєрбаум-Айзінгер з німецької і вони були опубліковані у збірці "Я тугою огорнута. Вірші єврейської дівчини до свого друга" (2024). Ці переклади наша команда використовує в тексті біографії юної поетеси.

Багатоступеневість підготовчого етапу сприяла готовності до роботи над перекладами, вірному розумінню експліцитної та імпліцитної інформації твору, адекватному відтворенню комунікативних функцій вихідного тексту.

Основний етап перекладацького проєкту полягав у безпосередній роботі над текстами. Оскільки для командної роботи властиве різноманіття підходів до перекладацьких проблем, застосування різних перекладацьких стратегій, а також з метою уніфікації дизайну тексту, термінології, перекладу реалій тощо, викладачі розробили Style Guide. До нього були включені:

- уніфікований правопис власних назв;
- переклад назв установ та інституцій;
- рекомендації щодо перекладу діалектизмів, історизмів, архаїзмів;
- рекомендації щодо перекладу запозичень з їдиш та румунської у німецькому тексті;

- підхід до відтворення одиниць міри; критеріїв оцінювання в гімназії: до прикладу, перекладаючи шкільну оцінку "8 Punkte" слід дати зрозуміти читачеві, чи це високий, чи низький бал;
- відповідність мовному реєстру вихідного тексту.

Варто коротко зупинитися на прізвищі самої поетеси. У літературному середовищі вона відома як Зельма Меєрбаум-Айзінгер (Meerbaum-Eisinger), однак дослідниця та авторка біографічного твору Маріон Таушвіц використовує лише одинарне прізвище та без подвоєного "e": Merbaum. У своїй книзі Маріон Таушвіц посилається на документи з Чернівецького державного архіву (2023, с. 61). Відповідно до цього перекладачі нашого проєкту послуговуються варіантом прізвища, який поданий у вихідному творі, і транслітерують його як "Мербаум".

Роксоляна Свято підготувала для учасниць проєкту перелік перекладацьких ресурсів та корисних сайтів, серед яких – пошукові ресурси, синонімічні, фразеологічні та тлумачні словники, електронні словники української мови та багатомовні контекстуальні лексикографічні джерела. Серед рекомендацій досвідченої перекладачки – долучення до перекладацьких спільнот у Facebook "Перекладачі в дії" / Translators in Action, "Українські перекладачі", а також телеграм-груп "Перекладачі в дії", "Переклад та локалізація", де можна поставити професійні питання своїм колегам та взяти участь у обговоренні актуальних питань.

Основною метою підсумкового етапу був контроль якості перекладених текстів, цей процес також модерувала Роксоляна Свято. У рамках воркшопу здійснювалося редагування текстів кожної з учасниць, обговорення та аналіз перекладів за такими критеріями: милозвучність, читабельність, змістова відповідність, відповідність правилам узусу української мови, адекватне відтворення комунікативних функцій, адекватне відтворення історичних та культурних реалій, смислова узгодженість тощо. Після воркшопу був створений рекомендаційний лист-пам'ятка для якісного перекладу та редагування тексту. Рекомендації можна поділити на підгрупи:

1. Як досягнути милозвучності тексту:
 - ведення індивідуальних нотаток в процесі перекладу, щоб уникати різного написання власних назв, назв установ, посад;
 - короткі речення, якими багатий текст, створюють ефект кіноматографічності, тому їх не варто об'єднувати;
 - мова перекладу повинна бути плинною, слід вловити розповідний тон, легкий для читання, без спотикань;
 - уникати використання багатьох підрядних речень;
 - уникати надмірної субстантивзації тексту;
 - переклад повинен бути лаконічним;
 - уникати фонетичного явища алітерації, для цього зачитувати готові переклади вголос.
2. Як уникнути явища інтерференції:
 - задля природного звучання цільовою мовою варто міняти структури німецьких речень і адаптувати їх до української граматики;
 - слід звертати увагу на узгодженість часів у тексті;
 - німецькі конструкції у формі пасиву переважно передавати активними конструкціями, що є властивим для української художньої прози;
 - важливо зберігати відчуття присутності і використовувати теперішній час навіть при відтворенні подій в минулому;
 - на відміну від німецької мови українською присвійні займенники вживаються суттєво рідше, відповідно варто уникати їх вживання;
 - уникати кальки з німецької мови, особливо в перекладі ідіом та фразеологізмів.
3. Збереження змістового навантаження:

- перевіряти перекладені тексти на логічність та реалістичність написаного;
 - зважати на логіку речення – якщо щось не підходить, розширити пошук;
 - зважати на «фальшивих друзів перекладачів»;
 - зважати на стиль вихідного тексту щодо політично чутливої лексики: націонал-соціалістичний чи нацистський; russia – "імперія" або "Союз" залежно від історичного контексту
 - уважно слідкувати за запереченнями, опущення яких через неухважність повністю викривлює зміст речення;
 - слідкувати за правильністю причинно-наслідкових зв'язків речень.
4. Збереження історичного та культурного колориту тексту
- назви готелів – один раз перекласти, потім залишати в оригіналі – "Zum Schwarzen Adler";
 - назви газет, установ ми не перекладаємо, залишаємо в оригіналі: "Czernowitzer Allgemeine Zeitung";
 - прізвища транскрибуємо, а не транслітеруємо;
 - Jude, jüdisch, Israeliten, israelisch – прослідковувати, чи мова йде про національність чи релігійну приналежність.

З метою отримання об'єктивної оцінки концепції перекладацького проєкту було здійснено опитування учасниць проєкту та отримано наступні результати (Рис.1, Рис.2):

1. Оцініть за шкалою від 1 до 5 цінність перекладацького воркшопу під керівництвом Роксоляни Свято, де 1 – найнижчий бал, 5 – найвищий.

5 відповідей

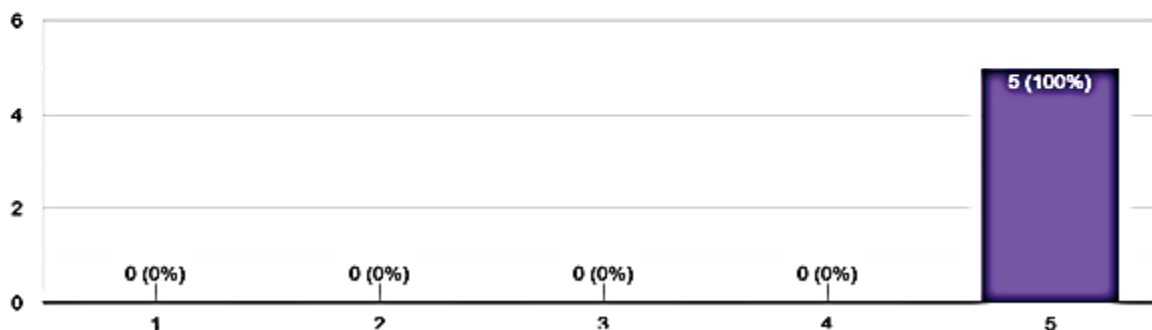

Рис.1. Опитування щодо проєкту Роксоляни Свято

Таким чином, усі учасниці проєкту оцінили важливість підготовчого етапу на найвищий бал.

Результати перекладацького проєкту

Розвиток перекладацьких компетентностей

Перед тим, як з'ясувати, що таке перекладацькі компетентності, доцільно розрізняти кваліфікації та компетентності. "Знання, обізнаність, володіння мовами, розуміння почутого та прочитаного, уважність, точність, емпатія тощо – це кваліфікації, якими можна володіти, навіть не вмюючи перекладати. Компетентність формується тоді, коли кваліфікації застосовують в інших ситуаціях, ніж ті, в яких їх було здобуто. Лише через застосування своїх кваліфікацій перекладачі набувають перекладацьких компетентностей. Рівень цих компетентностей залежить від рівня кваліфікації" (Hansen, 2014).

2. Оцініть важливість екскурсії місцями Зельми під керівництвом Петра Рихла, де 1 – найнижчий бал, 5 – найвищий

5 відповідей

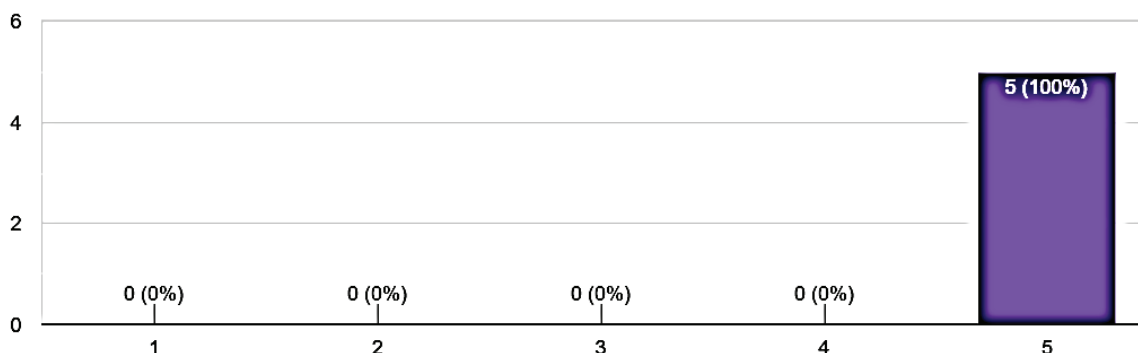

Рис.2. Опитування щодо важливості екскурсії під керівництвом Петра

Отже, в рамках нашого перекладацького проєкту учасниці розвивали наступні компетентності, які корелюються зі схемою перекладацьких компетентностей Г. Ганзена (2014) (Рис.3):

- емпатія, лояльність: розвиваються під час визначення комунікативних функцій вихідного тексту та адекватного відтворення у цільовому; передачі емоційності; підбору стратегій перекладу з огляду на цільову аудиторію та її очікувані знання.
- креативність відпрацьовується під час продуктивної роботи над текстом, підбору синонімічного ряду, пошуку милозвучних варіантів лексики, розширення словникового запасу цільової (української) мови.
- прийняття рішень відбувається в рамках цілеспрямованого обґрунтованого застосування певної перекладацької стратегії, вибору релевантного значення лексичної одиниці в разі її багатозначності.
- уважність виявляється як під час пошукової діяльності, так і під час роботи над текстом. перекладачки повинні бути зосередженими на деталях тексту, інформаційного викладу, під час роботи з топонімами та реаліями.
- загальна картина тексту (логіка, час, стиль, регістр, зв'язність тексту) – перекладач повинен розрізняти причинно-наслідкові зв'язки оповіді, вміти ставити під сумнів вірність фактів та відповідність їх до мовної картини світу цільової культури, чітко визначати регістр вихідного тексту та володіти достатнім мовленнєвий арсеналом цільової мови для відповідної його передачі. під регістром о.селіванова розуміє "сукупність соціальних ситуацій, що детермінується встановленими правилами поведінки та визначає інтерпретацію дискурсу в конкретному спілкуванні разом із низкою мовних засобів, властивих типологічно схожим комунікативним ситуаціям" (2014, с. 615).
- точність (прагматика, семантика, граматика, ідіоматика): важливо розпізнавати інтенції автора, вміти заглиблюватися у зміст вихідного тексту з метою розуміння імпліцитної інформації, розуміти значення описуваних подій у контексті певної культури та часового відрізка; ідентифікувати ідіоматичні вирази та шукати адекватні відповідники; володіти достатніми знаннями для розуміння граматичних нюансів вихідного тексту.
- абстрактне мислення (інтерференція): вміти абстрагуватися від "буквальних значень", відходити від синтаксичних та лексичних структур.
-
-

- дослідницькі компетентності: апелювати до першоджерел, довідкових джерел та допомоги експертів. у контексті нашого дослідження перекладачки працювали з вже виданими перекладами петра рихла, займалися пошуком цитат Анни Франк, Рози Ауслендер та Адольфа Гітлера у вже опублікованих перекладах українською мовою. (рис.4).
- з метою достеменного розуміння історичних та культурних нюансів мали місце консультації з експертами з історії, юдаїстики та української філології (рис.5).
- командна робота полягає у спільному вирішенні проблем, створенні глосаріїв термінів, взаємних консультаціях, уніфікації стратегій, обговоренні та фідбеках перекладених текстів;
- управління проектами – колеги ознайомилися з багатоетапним підходом до втілення перекладацького проєкту та готові в майбутньому керувати проектами студентів в рамках перекладацької практики;
- впевненість в собі, саморефлексія – спілкування з експертом в галузі художнього перекладу, обговорення власних доробків та подальша публікація результатів перекладу сприяє як підвищенню самооцінки колег, так і опосередкованому погляду на власні досягнення, розуміння переваг та недоліків власної перекладацької діяльності, вказує шляхи та мотивує до удосконалення.

У результаті опитування учасниць проєкту щодо *найбільших труднощів* під час здійснення перекладу отримали такий результат:

- глибоке розуміння тексту оригіналу;
- передача емоційного навантаження та імпліцитного трагізму;
- відтворення культурно-історичних реалій (у контексті історії буковини): кожен топонім чи назва організації (наприклад, молодіжні рухи) має підтекст. вибір між

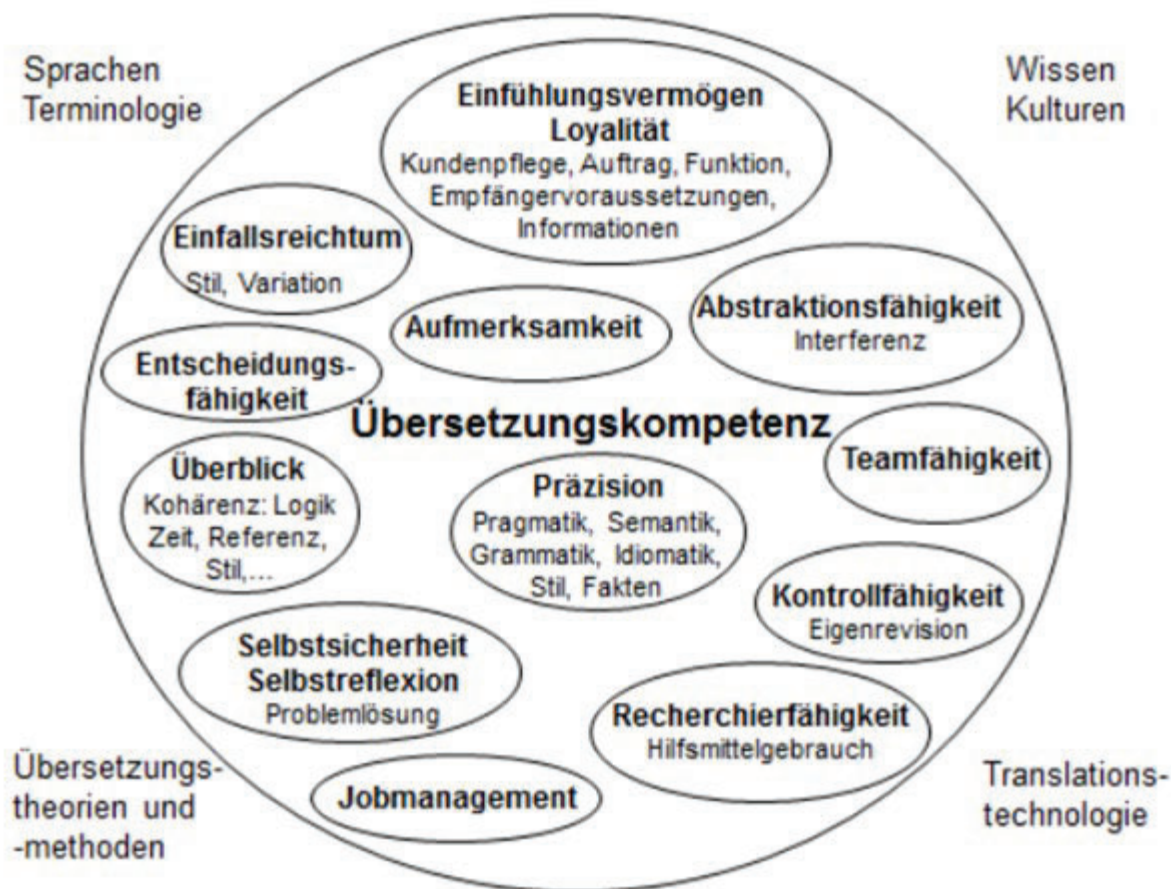

Рис. 3. Перекладацькі компетентності Г. Ганзена

3. До яких першоджерел Вам потрібно було звертатися під час перекладу?

5 відповідей

Поки до ніяких
Поки ніяких
Оригінальні цитати поезії Зельми запозичала з перекладів Петра Рихла "Я тугою огорнута" - Вірші єврейської дівчини до свого друга (Зельма Меєрбаум-Айзінгер)
цитати Анни Франк та Рози Ауслендер
Не було потреби

Рис. 4. Опитування щодо звернення до першоджерел

4. Чи доводилося Вам під час перекладу біографії Зельми звертатися до експерта, якщо так, якого саме?

5 відповідей

Ні
Іудаїста
ще не зверталася, але потреба виникає проконсультуватися з істориком і, звісно ж, з філологом
історика

Рис. 5. Опитування щодо звернення до експертів

німецькою назвою, румунським відповідником того часу чи сучасною українською назвою;

- уникнення калькування та забезпечення природності української мови під час перекладу;
- плинність української мови;
- поетично-біографічний синтез: добір еквівалентів для перекладу віршів у контексті життєпису, перекладу яких не було досі;
- диференціація мовних реєстрів: розмежування сучасного стилю біографа та автентичного голосу самої Зельми, її оточення, щоб читач відчував часові пласти.

Відповідь на останнє запитання підсумувала здобутий під час проєкту досвід: Які зі здобутих під час проєкту навичок та знань Ви зможете використовувати для викладацької діяльності? Які збагатили Вас особисто?

- Проєкт допоміг краще розуміти тексти, уважніше підбирати слова і глибше пізнати культурний та історичний контекст. Для викладацької діяльності зможу

використовувати вміння аналізувати текст, звертатися до певних джерел для більшого розуміння змісту, правильно перекладати реалії та власні назви;

- Пошук достовірних історичних даних, воркшоп з колегами, де можливо обговорити нагальні питання;
- Працювати разом з колегами над перекладом біографії Зельми для мене – безцінний досвід, який можна використати для навчання студентів роботі в команді під час перекладу: як узгоджувати термінологію, витримувати єдиний стиль та розв'язувати дискусійні питання. Біографія, а тим паче поезія, вимагають особливої чутливості до підтексту. Я планую використовувати приклади з проєкту для пояснення студентам теми "Переклад безеквівалентної лексики" або "Переклад власних назв та реалій" тогочасних Чернівців;
- Переклад біографії вимагає глибокого занурення в архіви та контекст епохи. Можна спробувати навчити студентів, як правильно проводити доперекладацький аналіз історичного тексту;
- Цей проєкт збагатив моє розуміння літературного ландшафту Буковини. Перекладаючи історію Зельми, я навчилася не просто працювати з мовою, а нести відповідальність за кожне перекладене слово, адже за ним стоїть реальна доля. Епізоди тексту про Голокост вимагали від мене особливої внутрішньої сили;
- У галузі перекладу: мати мужність відходити від дослівного перекладу; працювати з синонімічним рядом; робота з довідковими матеріалами. У галузі країнознавства та історії: історична ситуація у міжвоєнний період та на початку Другої світової війни в Чернівцях; умови життя, побут та інтереси єврейської громади в Чернівцях на початку 20 століття; гетто в Чернівцях;
- Я вдосконалила навички аналізу тексту, уміння відтворювати мовний реєстр та підтекст; розвинула навички редагування та відчуття стилістичної адекватності – уміння балансувати між дослівною передачею та художньою. Сюди ж належить робота з "плинністю мови"; поглибила вміння працювати з реаліями, адекватною передачею власних назв. У викладацькій діяльності можна використовувати цей досвід для навчання студентів принципам еквівалентності та стилістичній адекватності перекладу, роботи з реаліями. Можна навчати студентів працювати з контекстом, а не з окремими словами. Проєкт збагатив мене також глибоким розумінням історії мого краю, зануренням в цю історію та вмінням передавати не лише зміст, а й емоційну атмосферу тексту.

III. ВИСНОВКИ

Здійснення спільного перекладацького проєкту колегами по кафедрі сприяло підвищенню мотивації, спільному вирішенню проблем, актуалізації знань щодо підходів до перекладу, розвитку фахових, дослідницьких, міжкультурних та медіа-компетентностей, підбору практичного матеріалу для використання на заняттях зі студентами. Учасниці проєкту розширили знання щодо перекладацьких ресурсів, цифрових додатків, пошукових систем, ознайомилися з перевагами участі у перекладацьких спільнотах та спілкуванні з експертами. У комплексі це не лише підвищило фаховий рівень викладачів, удосконалило їхні теоретичні та практичні курси з перекладацьких дисциплін, допомогло більш усвідомлено та цілеспрямовано організувати перекладацьку практику студентів, а й покращило атмосферу в колективі.

REFERENCES

- Biletska, O. V., & Chernenko, D. A. (2025). Historische Realien als Herausforderung der literarischen Übersetzung: ukrainisch-deutsche Entsprechungen im Roman "Der Sohn der Grossfürstin" ("Swjatoslaw") von S. Skljarenko. *Series Philology*, 1(214), 19–26. <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2025-214.1-2>
- Hansen, G. (2014). Translationskompetenz – woher kommt sie und was ist das? In *Innsbrucker Ringvorlesungen zur Translationswissenschaft VII* (Vol. 18, pp. 1–15). Peter Lang. URL: <https://gydehansen.dk/media/2378/translationskompetenz-woher-kommt-sie-und-was-ist-das.pdf>
- Jokiel, M. (2025). Zum didaktischen Potenzial von literarischen Übersetzungsprojekten für die philologische Ausbildung. *Studia Translatorica*, 16, 125–142. <https://doi.org/10.23817/strans.16-7>
- Meerbaum-Eisinger, S. (2008). *Ich bin in Sehnsucht eingehüllt: Gedichte*. Hoffmann und Campe.
- Meerbaum-Eisinger, S. (2024). *Ja tuhoju ohornuta. Virshi jevrejskoji divchyny do svoho druha* [I am wrapped in sorrow. Poems of a Jewish girl to her friend] (P. Rychlo, Trans.). Books 21.
- Selivanova, O. (2011). Registr [Register]. In *Linhvistychna entsyklopedia* [Linguistic Encyclopedia]. K: Dovkillia. [In Ukrainian]
- Shopin, P. (2025). Translating popular texts as an educational practice. *The Journal of V. N. Karazin Kharkiv National University. Series Philology*, (97), 106–118. <https://doi.org/10.26565/2227-1864-2025-97-17>
- Tauschwitz, M. (2023). *Selma Merbaum. Ich habe keine Zeit gehabt zu Ende zu schreiben. Biografie und Gedichte*. zu Klampen Verlag.
- Übersetzerprüfungsverordnung (ÜbPrV)*. URL: <https://www.gesetze-im-internet.de/bprv/11.html>

LITERARY TRANSLATION PROJECT: ADVANTAGES AND ADDED VALUE

Larysa OLEKSYSHYNA, Iryna OSOVSKA

The article examines the outcomes of implementing a literary translation project carried out by the members of the Department of Germanic Philology and Translation. The aim of the article is to analyze the specific features of project-based activity in the field of translation with a view to enhancing the professional competencies of the teaching staff. The material for the study was a literary translation of the biographical work by the German writer Marion Tauschwitz, "Selma Merbaum. Ich hatte keine Zeit gehabt zu Ende zu schreiben. Biografie und Gedichte" (2023).

The stages of the project preparation and implementation are identified, and the translation competencies fostered through participation in the project are described in detail, including professional, research, intercultural, and media competencies, as well as the selection of practical materials for classroom use with students. The research methods include observation of interaction, reflective surveys, analysis of the effectiveness of collaboration aimed at jointly solving translation problems and editing the translated literary work.

The findings demonstrate that the implementation of a collaborative translation project among colleagues contributes to increased motivation, collective problem-solving. The project participants expanded their knowledge of translation resources, digital tools, search engines, became familiar with the benefits of participation in translation communities, communication with experts.

Overall, this not only enhances the professional level of the teaching staff and improves their theoretical and practical courses in translation studies, but also enables a more conscious and purposeful organization of students' translation practice, while fostering a positive team atmosphere and strengthening collegial spirit.

Keywords: *literary translation, translation project, translation competencies, development of translation skills, German-language poetry of Bukovyna.*

Дата надходження до редакції / Submitted: 25.03.2026

Дата прийняття до публікації / Accepted: 14.04.2026